

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egész évre	12 "
Vidékre: Negyedévre . . .	5 "
Egészévre:	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.

ROSTA.

Az ellenzéki koponyák a képviselőház október 10-én megnyíló új ülészsaka előtt napok óta azt a kérdést feszegetik: *lesz-e obstrukció?*

No, ezért pedig kár a fejüket törni. Megkérdezhetnek az országban akár tiz millió embert, valamennyi azt fogja egyértelműen felelni, hogy: *nem lesz obstrukció!*

Nem lesz. Egyszerűen azért, mert egyáltalán *nem lehet.*

Maga az obstrukció a kisebbség törvénytelen, alkotmányellenes fegyvere. Erőszak.

De az ellenzék a legutóbbi zenebonasínálás alatt ezt a fegyvert annyira elkoptatta, hogy többé a legjámborabb falusi bakter sem ijed meg tőle. A hőskötemény irtoztató hahotával végződött.

Az országháborító háborusdi játék megpukkadt, mint a felfújt béka s oly mértékben neveltségessé vált, hogy hosszú ideig ezzel a szereppel senki se merészelhet többé a fórumra lépni, mert kifütyülük és fejét közelebbi érintkezésbe hozzák különféle rothadt holmival.

Főösleges tehát azon a fejet törni: *lesz-e obstrukció?*

A kormány dolgozni akar és dolgozni fog. A nemzet haragja pedig irgalmatlanul összetör, elgázol mindenkit, a ki a komoly munkálkodás utjába köveket próbál gördíteni.

* * *

Hazajöttek már az amerikus magyarok. Az olimpiai játékok győztes fiatalja is meg a szónokok, államférfiak, képviselők is, akik odakint térdig jártak a rózsában.

Itthon van Apponyi Albert gróf is, a ki két héten át végigszónokolta fél Amerikát. Aratott is annyi babért, hogy ékesszólásának diadalmi jelvényei nem tudom hogyan fértek el a hajóra, mely a gróft haza felé hozta.

Sokat beszélt Apponyi Amerikában és igazán sok szépet mondott. A szónoki hév annyira elragadta, hogy a legszilajabb vérű 48-as hazafi sem tehetne erősebb fogadást a függetlenségi párt elveire, mint a nemes gróf, aki valósággal kirugta lába alól az Amerikában, Kossuth szobra előtt talán főösleges és kényelmetlen 67-es alapot.

Az a kérdés már most, mennyit vált fel itthon aprópénzre abból a nagy bankóból melyet mint lelkében őrzött nemzeti kincsét mutatott be az amerikai magyaroknak?

* * *

Gróf Zichy Jánosról, a néppárt volt elnökéről az írják mindenfelé, hogy *katholikus pártot* akar alakítani.

Zichy János gróf kiváló tehetségű, világosan látó, józan ítéletű politikus és olyan férfi, a ki tudja, hogy mire törekszik, mit akar elérni, mi a célja. Éppen ezért nem tudjuk elhinni, hogy ő oly képtelenséget tervezzen, mint a mivel gyanúsítják. Katholikus párt épp oly lehetetlen, mint kálvinista párt, szabadkőműves párt, zsidó párt, Felekezeti alapon nálunk nem lehet politikát csinálni. Mire való volna tehát olyan pártot alakítani, mely politikai talajt nem találna s e szerint gyökeret soha nem verhetne.

Ily meddő, üres, hiábavaló munkára Zichy János gróf nem vállalkozhatik.

Ugy látszik félreértették a gróf szándékát. Ő ugyanis egy cikkben tömörülésre szólította fel a katolikusokat. Ez pedig egészen mást jelent és semmi esetre sem jelentheti azt, hogy a *konzervatív magyar politika* oly kitűnő vezéregyénisége, minő Zichy János gróf, *felekezeti* párt alakítását forgatná elméjében.

A király.

— okt. 6.

Nevenapja volt tegnap a magyar királynak. Istennek hála, ezt a napot jó egészségben, különös bánat híján érte meg.

Hetvenöt esztendő fejét talán már nem sujtja több esapással az ég haragja. Eleget szenvedett már ez a boldogtalan jó ember, a ki egész életében milliók javára élt, Istenfélő jámborságban, nemes szívvvel, alkotmányos érzülettel, mindenek hódoló becsülésére méltó erényekben gazdagon. És mégis ezt az áldott lelkű, talpig királyi férfit sujtotta a végzet annyi iszonyatos esapással, hogy száz ember vállára is sok lett volna tehernek.

Az idén nem zúgtak feje fölött vilámos felhők, nem típorta iszapba duló vihar esendes, árva öregsége kései virágait.

Régóta nem volt már közöttünk a király. Holnapután haza jön végre ismét s Budapesten és Gödöllőn tölt néhány hetet.

Az igazat megvallva fáj a szívünknek, hogy az utóbbi években a mi apostoli királyunk ugyszólván elkerülte Magyarországot. Megbízhatóbb, hübb népe nincs a magyarnál. Még a mikor csak a bal kezét érezzük, akkor is imádkozunk érte! Odaát a nyegle, a nagy Németország felé kacérkodó bécsié közt a Wacht am Rhein dallamai zúgnak az agg uralkodó fülébe. Minálunk csak azt hallhatja, amit *Vörösmarti* zengett az osztatlan magyar nemzet millióinak, hogy: *A legelső magyar ember a király!*

Nem tudjuk megérteni, miért idegenkedik tőlünk a mi királyunk, a ki az Árpádok trónján ül s szent István apostoli koronáját viseli fején.

Hiszen vért lázító, szívet faesaró az a sok megdöböntő adat, a minek szomorú híre a bécsi udvari élet torzalkodásairól, botrányairól, gyűlölködéseiről kiszivárog. E sivárság, e keserőségek ellen hol találhatna királyunk biztosabb menedéket, mint a budai várpalotában?

Nincs a világon szebb királyi kastély a csodás, mesés budai tündérpalotánál. El is készült már, teljes pompájában ragyog. Csak az urát várja.

És nincs a világon nemzet, mely a magyarnál igazabban, hivebben szeresse királyát. Ki is tárta már eléje a szívét ezerszer. Csak ide kell jönnie s lába elé teszi a tenyerét minden magyar ember.

A búbajos királyi palota a budai várban, a természet ölen magánya esöndjével áldást harmatozó gyönyörű Gödöllő és a királyhűségben az egész világon páratlan magyar nép, ez a dicsőséges nemzet, a legrégebb királyság nemzete várja haza ő felségét.

Ma van az aradi gyásznapi ötvenötödik évfordulója. A mai napon, október hatodikán, előre köszöntjük a holnapután hazatérő magyar királyt.

Ó ha itt maradna! ha miköztünk élne!

TOLNAI DANIEL

Legjobb minőség.

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Olcsó árak.

Debrecen piac-utca 49 szám

o a főpostával szemben, o

S vajjon miért ne tehetné ?

Rákóczi hamvait hazahozzák s eltemetik Kassán. A nagy, a felséges szívű magyar király miért maradna el leghivebb népe ünnepéről ?

S oly szép virágok nyílnak a gödöllői kertben . . . És a Kánahán bősége is csekély ahhoz képest, ahogy megtermékenyitené az aradi szobor márványkövét a legmagasztosabb engesztelődés gödöllői virágokból kötött koszorúja ! . . .

Divéki.

A helyzetről.

— Saját tudósítónktól, —

Budapest, október 5.

Mintha paranasszóra történnék a bécsi lapok is, a berliniek is egyabban az időben a magyar politikai helyzettel foglalkoznak. És esodálatos is, hogy mindmegannyit az obstrukció rémlátása bántja.

A „Nemes Wiener Tagblatt” után most a Berliner Tagblatt szintén a kasszinóval hozakodik elő, a melynek számos tagja előtt Szilágyi Dezső kijelentette volna, hogy alkotmányértést követ el az, a ki Ausztriával a kiegyezést a 14-ik szakasz alapján megkötöti. Az ellenzék ezt is fel akarja használni a kormány ellen, abban a harsányban, a mely a gazdasági kérdések dolgában a magyar parlamentben nagy hevesen megindul.

A nevezett ujság szintén tudni véli, hogy a legkisebb mozgalom megnyilatkozása esetén is a kormányelnök nyomban a házszabályrevízióval áll elő és ilyen módon béklyóba veri az ellenzékét, mert nem engedheti meg, hogy a gazdasági kérdésekben a forma miatt a lényeg sérüljön meg és a nemzet lássa ennek a kárát. Egyebekben pedig számíthat a kormányelnök a saját pártjára, a mely, a mióta Apponyiék onnan kivonultak, megszilárdult és a melynek tagjai teljes bizalommal viseltetnek vezérük, Tisza István gróf miniszterelnök iránt.

* * *

Bécsben politikai körökben az hirlik,

hogy Körber dr. miniszterelnök a Reichsrat feloszlításának kérdésével foglalkozik, arra az esetre, ha az obstrukció folytatódna. A Reichsratot november közepén hívják egybe, ha az obstrukció folytatódna, Körber másnap megjelenteti a feloszlítást elrendelő császári kéziratot és kiírja a választásokat. Az osztrák belügyminisztériumban egyébként serényen folynak a választási lajstromozások és talán ez is ad tápot arra, hogy a Reichsrat feloszlítását hirdetgessék.

Az ifjusek egyébként megtették előkészületeiket, a mennyiben Prágában tegnapielőtt tartott gyűlésükön elhatározták, hogy pártjukat országszerte újjászervezik.

Debrecen közigazgatása Szeptemberben.

— A közigazgatási bizottság ülése: —

— okt. 6.

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta meg rendes havi ülését Kovács József polgármester elnöklésével; Megjelentek: Magoss György dr. főügyész, Oláh Károly, Király Gyula, Szabó Kálmán, Csóka Sámuel tanácsnokok, Medgyaszay Dezső dr. helyettes árvaszéki elnök, Szárváry Gyula dr. főorvos, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Csánky Viktor tanfelügyelő, Galánffy János dr. kir. ügyész, Latinovics Mihály állami főmérnök, Márk Endre, Horváth István, Szilágyi Imre, Fejér Ferenc dr., Kocsár Gábor dr., Kola János dr.

A polgármesteri jelentés beszámoló arról, hogy a múlt hóban 113.088 K. 17 f. állami adó és 22702 K. 23 f. pótdó folyt be. A rendőrség 230 egyént tartóztatott le, azokból 4-et átadott a kir. ügyészségnek. Eltoloncolt 50, kényszerutlevéllel elküldött 14 egyént. Az iparhatóság 30 iparosnak adott iparigazolványt és 67 munkakönyvet állított ki. A katonai létszám volt 1894, abból 1186 közös, 708 honvéd.

A tiszti főorvos jelentése örvendetes. Az egészségi viszonyok a múlt hóban még kedvezőbbek voltak, mint Augusztusban. A megbetegedéseket főleg léges- és emésztőszervek hurutos bántalmái okozták. Hevenyragályos betegségek közül a ronesoló toroklobb, hagymáz, kanyaró és vörheny esetek fordultak elő. Ronesoló toroklobban 6, hagymázban 5 haláleset volt.

A népesedés statisztikája is kedvező.

A múlt hóban született 207 gyermek, és pedig 151 ev. ref., 3 ág. hitv. 31 róm. kath. 8 g. kath. 14 izr. vallásu. Arányszám évi átlagban 33 százalék. Törvénytelen ezekből 29. Halva született 7 gyermek. Meghalt 142 egyén és pedig 102 ev. ref., 1 ág. ev., 24 r. kath., 6 g. kath., 9 izr. Arányszám évi átlagban 23 százalék. A szaporodás tehát 65 Házasságra lépett 20 ev. ref., 5 r. kath. 2 izr. és 16 vegyespár.

A közkórházban ápoltak a hó elsején 249 beteget, hozzájött a hó folyamán 292, elbocsátott 292, meghalt 26, maradt a hó végén 223 ápolat.

A pénzügyigazgató. jelentése szerint a múlt hóban befolyt egyenes adóban 114253 K. 76 f., hátralék maradt 510.769 K. 35 fillér. A múlt évben ilyenkor 911.580 K. 19 f. volt a hátralék. Hadmentességi díj 309 K. 08 f. (hátralék 46.85 K. 97 f.), bélyegjüvedék 26939 K. 92 f., jogilleték 6090 K. 07 f. dohányjüvedék 147370 K. 08 fillér, határványjüvedék 13098 K. 34 f., fogyasztási- és italdó 25000 K. folyt be. A pénzügyigazgató saját hatáskörében 73, miniszteri felhatalmazás alapján 22 esetben engedélyezett fizetési halasztást.

A kir. ügyész adatai kimutatják, hogy az ügyészségi fogházban a hó elsején 100 letartóztatott egyén volt. A hó folyamán hozzájött 91, szabadult 98, maradt a hó végén 93.

A tanfelügyelő jelentette, hogy az összes iskolák rendszeresen megnyitak és az iskolákban az egészségi viszonyok jók.

A bizottság az összes jelentéseket tudomásul vette.

Egyház és Iskola.

A tiszántúli egyházkerület közgyűlése. Nevezetes gyűlése lesz a tiszántúli ev. reform. egyházkerületnek október végén Debrecenben. A tárgysorozat első pontja egy nagyon szomorú dologról beszél. Kiss Aron püspök bejelenté, hogy Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző állásáról lemond. E bejelentés kapcsán heves viharok várhatók. Az egyházkerület ellenzéki része, a mely annak idején heves harcokat folytatott Zsigmond Sándor megválasztása ellen s követelni fogja, hogy az egyházkerület nagyérdékü levéltárában tartsanak vizsgálatot, hogy az ott levő kötvények hibátlanul megvannak-e.

Október hatodika.

Fekete a gyász színe más napokra,
Leggyászosabb napunké vérpiros;
Tenger bánatnak egy pataknyi fodra,
Mely óriási sziklát zugva mos.
Sötét emlék: vezérlő fáklalángunk,
Keserveink forrása: ünnepünk . . .
Ez a nap, melyen mindent megbocsátunk,
Ez, melyen semmit el nem feledünk.

Tizenhárom hős drága szívevére
Harmatos áldás most szívünk felett;
A zsarnokság rideg vesztőhelyére
Ma lelkesedni jár a kegyelet.
Az éjben immár csillagokat látunk,
A máglyatűz hajnal jelent nekünk.
Ez a nap, melyen mindent megbocsátunk,
Ez, melyen semmit el nem feledünk.

Ó hőseink, ti szentek, óriások!
Virág viruljon sirhantotokon!
Panasz ne bántsa porló nyugovástok,
Mind a mi fáj, jobb: el nem zokogom.
Szunnyadjatok! . . . Az élőkhez kiáltunk,
A kiket gyűlölünk vagy szeretünk:
Ez a nap, melyen mindent megbocsátunk,
Ez, melyen semmit el nem feledünk!

Rudnyánszky Gyula.

Kivándorlók.

Fiumében annyi Amerikába kivándorló magyar gyűlt össze, hogy a hajó indulásáig az utcákon hálnak.

Ujsághir.

Hej de régen volt az, igaz se volt talán,
Csak úgy szállott reánk álmodozók dalán,
Hogy nincs olyan élet sehol a világon,
Mint az édes, áldott, szép Magyarországon!

Tejjel-mézszel folyó hazám, hogyha néped
Régi jó időkben a határra lépett,
Zokogva borult le a szent honi rögre,
Hamar vissza is tért s honn maradt örökre.

Inkább vala itthon árva, kopott, köldös,
Mintsem idegenben messze valahol dus,
Zughattak a gondok felhői fölötté,
Verejtékes arcát magyar ég sütötte.

Szólt a nagyur bölesen: El ne feledd, fiam,
Nem élet az élet extra Hungariam!
Szólt a szegény hiven: el ne feledd, gyermek,
Nem boldogtalan az, kit anyakéz ver meg!

Fordult bezzeg im most az erkölcs itt másra,
Nincs a magyar földnek gyökeres varázsa.
Azt mondja az irás, könyv szókik szemembe:
Két millió magyar ment már idegenbe.

Két millió magyar hűtlen a hazához,
Nemzeti oltáron többé sohsem áldoz,
Hirdeti új földön, ahol szerte széled,
Hogy a hazán kívül élet csak az élet!

Van szívük ezeknek, bánatot megérző?
Sejtik-e, hogy értük egy nép szíve vérző?
Ki hűtlenül innen messze bujdosott el,
Nem tudja a nótát: Itt élne halnod kell!

Mennek, egyre mennek idegen világba,
Letörök a törzsnek sok, sok izmos ága,
A letörött ágat szilaj szél sodorja,
Kivándorló népek keserves a sorja.

S ha idegen földön talán jó dolguk van,
Látják-e a hazát legalább álmukban?
Mily nagy temető az, mekkora gyász van ott,
A hol két millió ember élő halott!

Négyszemközt.

(A férj sietve ront be lakásába. A feleség a pamlagon fekszik és szundikál.)

Férj: Siessen édesem, öltözzék fel, megyünk a Bikába, oda adtam találkát Szerecsényeknek.

Feleség: (felpattan és arca lángba borul) Nem megyek! Érti! Ha maga képes a feleségét három órától este 8 óráig egyedül hagyni, akkor én nem megyek.

Férj: De édesem, dolgom volt és feltétlenül megígértem . . .

Feleség: Maga szörnyeteg! Maga mérészel ígérni, mikor tudja, hogy oly fáradt vagyok, mint egy kutya, a hátam is fáj, a lábam is. Nem tudok, nem akarok elmenni. Még ha itt pukkad is meg, akkor sem megyek el. (Kinyitja a szekrényt és öltözködik.)

Férj: (gunyosan mosolyog) Dehogyan nem jön . . .

Feleség: Maga még gunyolódik velem? Persze könnyű magának, kibír sokat, hisz kileneven kiló. De én napról-napra fogyok, már a csontok is zörögnek rajtam, mozogni se tudok és maga már a csontjaimat rágja. Egyebet sem tud, mint engem gyötörni, kihozni. (sir.)

Férj: De szivecském, én nem szóltam semmit, hát maradjunk itthon.

Feleség: Még csak az kellene! Most meg hogy maradjunk, mikor már felöltözködtem. Hát azt hiszi maga, hogy én báb vagyok, akit dróton rángatnak? Ugy uralódik rajtam, mint egy zsarnok. Tudom, ha szegény mamám még élne, nem merne velem így packázni, de tudatában van annak, hogy magára vagyok szorulva . . .

Férj: Most már elég! Eddig nem szóltam, csak forrt bennem. Vége legyen már, érti!

Feleség: Most meg sérteget a nyomorult! Tudom mit akar ebből kihozni. Egyedül akar elmenni lumpolni. Csak tessék, menjen, nem tartóztatom, ugys tudom, hogy várják már a barátai.

Férj: (botját kalapját veszi és kifelé indul.)

Feleség: Itt maradjon! Nélkülem egy lépést sem megy.

Férj: De igen is megyek! Ezentul mindig maga nélkül megyek és el is válok magától. Csak nem teszem tönkre az életemet. Maga egy furia, magával nem élek tovább egy percig se. (Dühösen becsapja az ajtót és elmegy.)

Feleség: (utánna fut, az utcán eléri) A kisvasut elé dobom magam, ha meg nem áll.

Férj: Tessék, nem tartom vissza. Habár tudom, hogy beleöszülünk a várakozásba. (Szó nélkül mennek egymás mellett, míg a Bika elé érnek.)

Férj: Azt hiszem most már kiszellőztette a fejét és bejön.

Feleség: Igen, ha bocsánatot kér tőlem, mert maga kezdte a veszekedést.

Férj: Nem szoktam megalázkodni.

Feleség: Én meg nem megyek be, hanem itt künn sétálok addig, míg maga benn mulat. Mert lumpolásra van pénze, de a mikor én a cukrászdába akarok menni, akkor takarékoskodni kell . . .

Férj: Én meg azt mondom, hogy bejőjön, nekem jogom van magának parancsolni is.

Feleség: (Látja, hogy a helyzet komoly) No jól van, bemegyek, de nem köszöni meg. Olyan botrányt csinál, hogy magam is meghánom.

(Bemennek a kávéházba. A nő néhány ismerős hölgyet lát, kit kedvesen üdvözlöl és egy asztalhoz leülnek.)

Pincér: Parancsolnak?

Feleség: (férjéhez) Mit akarsz szivem? Talán egy kis jó aszút?

Férj: (mo gorván) Ami tetszik!

Feleség: Hozass Törley!

Férj: (a pincérhez) Feketét!

Kajánné: (a szomszéd asztalnál barátnéihoz) No nézzétek csak Parádiékat! Hogy turbékolnak. Meg pukkadok!

— ékás. —

Napi hírek.

Az időjelző intézet jelentése.

Budapest, október 5-én Változékony, hűvös idő várható, helyekint esapadékkal.

A főiskolai ifjuság zászlója.

— Ifjusági gyűlés. —

Tegnap délután 5 órakor zsufolásig megtelt a kollegium 14. sz. terme a főiskola nemes polgárságával, hogy az ifjusági zászló eszméjét egy lépéssel közelebb vigyék a megvalósulás felé.

Az a határozat, melyet kimondott az egybegyűlt akadémiai ifjuság, hogy i. i. közös ifjusági zászlót létesítsenek, jobb, békésebb időknél mutatja közeledtét.

Igy együtt régen volt az ifjuság. — Megunta már az eddigi harcot, áldatlan huzavonát és ellenségeskedést. Mintegy érezve, hogy a haza jövője is azt kívánja, hogy szépen, nemesen, egymást megbecsülve, szeretve munkálkodjék ki-ki, egyhangú lelkesedéssel ragadta meg az ifjuság az eszmét, hogy a békének, egységnek jelzésére, közös ifjusági zászlót létesítsenek.

A gyűlést Kövér Árpád senior elnöknek üdvözlő szavai nyitották meg, felhiva a megjelentek figyelmét a gyűlés tárgyának fontosságára.

H. Kiss Pál 2 jh. volt az előadó.

Ő terjesztette elő indítvány alakban az egész régen huzódó zászló ügyet s illetve a megvalósulás tervét. Indítványát erős érvekkel támogatta. Előadta, hogy ez alatt a zászló alatt az egész ifjuság tömörülni fog és méltó helyét foglalja el mind Debrecen társadalmában, mind az ország ifjusága előtt. Elmondta, hogy a zászló létesítésével a kollegium volt hallgatóit is magukhoz esatolják. Végül arról szólott, hogy ha a zászló meglett, azt nagy ünneppel fogják felavatni.

Az indítványt az egész ifjuság lelkesedéssel fogadta. A végrehajtásra 20 tagú bizottságot választott, melynek fele joghallgató, fele pedig hittanhallgató.

A gyűlést az elnöklő szenior 6 órakor zárta be.

A kiküldött bizottság a következő: Jogászok részéről ifj. Ozory István, Széll Ákos, H. Kiss Pál, Lukács Tihamér, Wolaffka Nándor, Erdős József, Nyikos Sándor, Szávay Zoltán, Somossy József, Segesváry Viktor.

Hittanhallgatók részéről: Adorján István, Baróthy István, Barkaszi Károly, Bán István, Kolozsváry Mihály, Kiss Károly, Létai P. Menyhért, Makay Kálmán, Szele Miklós, Tóth Sándor. A bizottság elnöke Kövér Árpád senior.

A főispán hazaérkezése.

Domahidy Elemér, Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánja amerikai utjáról tegnap este a budapesti gyorsvonattal hazaérkezett. A főispán augusztus 12-én szállott a Slavonia hajóra Fiumében, aug. 26-án érkezett New-Yorkba, részvett az interparlamentáris tanácskozáson, megtekintette a st.-lousi világhiállítását és visszafelé Liverpool — London — Doveren át utazott. A közel két hónapig tartott utazás után Domahidy főispán hivatalos jó egészségben érkezett haza. Rásó István főispáni titkár még az este nyomban jelentést tett neki a folyó ügyekről. A főispán holnap Domahidára utazik szüleihez, abonnan pár nap múlva visszatér Debrecenbe s átveszi a főispáni ügyek intézését.

Mentőkocsi Debrecenben.

Még mentő sincs, miután mentőegyesület sincs. Debrecenben több a lakosok száma, mint Szegedet és Szabadkát kivéve az ország többi nagy városaiban. De azért a

legtöbb nagyobb vidéki városban szervezve vannak már a mentők. Nem került se nagy pénzbe, se nagy munkába.

Csak Debrecenben volt eddig meddő minden hírlapi felszólalás. Mindenre telt pénz mindenre telt ember, csak mentőkről nem akartak hallani a városházán. Pedig a szegedi példa mutatja, hogy az orvosok és a gyógyszerészek jóakarata mellett mentőtársulatot hamarosan lehet alakítani. Három hét alatt tanították ki a tűzoltó-legénységet az első segély nyújtására és kitűnően beváltak. A mentőkocsi beszerzéséhez szükséges 1600 korona pedig nem nehezen jött össze.

Végre most alapos kilátásunk van arra, hogy lesz Debrecenben is mentőkocsi. A Koch Testvérek nagy budapesti férfi ruhacég Debrecenben nagyszabású főközületet nyitott és a gavallér gondolkodású cégfőnökök az első nap jövedelmét mentőkocsi beszerzéséhez adományozzák. Mint halljuk, tetemes összegre rug a jövődöbeli mentőkocsi alapja, amelyet a Koch Testvérek emberséges eszméjének és bőkezűségének fogunk köszönhetni.

A példát bizonyára követni fogja a társadalom. A város kasszája is meg fog nyitni. Hamar együtt lesz az 1600 korona és meg lesz a mentőkocsi.

Már pedig feltételezhetjük azt, hogyha a gomb meg lesz, nadrág csak kerülni fog rá valahogy. Ha lesz mentőkocsink, lesz mentőegyesületünk is.

De ehhez persze a Koch Testvérek bőkezűsége nem elég. Ide már a debreceni orvosok, gyógyszerészek és tűzoltók jóakarata kell.

— **Lotz Károly állapota.** Budapesti tudósítónk jelenti: A nagy beteg festő művész állapotában néhány nap óta egy kis javulás állott be, úgy, hogy orvosai most már csak egy morfium injekciót adnak neki naponta. Az étvágya is jobb és a kedélye is vidámabb, egész napot nagy karos székében ülve tölti és elbeszélget a feleségével és Kornélia leányával, a kik szeretettel ápolják a mestert. Unokájainak, a kis Sándor Andrásnak állapota is javult valamelyest.

— **A szinpad ujjáépítése.** A debreceni színház régi rozoga szinpadát, amelynek ujjáépítését már egy szakbizottság is szükségesnek mondta ki, mindezideig nem alakították át. A város költségvetésében ugyan 1903-ban és 1904-ben szerepel egy 2000 koronás tétel „a szinpad újbóli építésére.” A főszámvevő a jövő évi költségvetésbe is beillesztett ilyen cím alatt 2000 koronát. A jog- és pénzügyi bizottság ülésén azonban maga a főszámvevő kérte ennek az összegnek a törlesztését, mert a szinpad ujjáépítésére nagyon is kevés és azt a felveendő nagy kölcsönből fog kelleni fedezni. A bizottság ennél fogva a tételt törölte.

— **Irodalmi pályázatok.** Kitűnő laptársunk, a Temesvári Hírlap irodalmi pályázatokat tűz ki. A jeles újság azzal akar megfélelni hivatásának, hogy 300 koronás pályadíjat tűz ki egyfölvonásos vigjátékra, 200 koronát kisebb regényre, 100 koronát hírlapi cikkekre, 50 koronát lírai versre és 40 koronát napi hírre. A föltételek a következők:

A vigjáték tárgya a magyar társadalmi életből, vagy a magyar történelemből veendő. A vigjáték első bemutató előadása csakis a temesvári szinpadon tartható meg. A kisebb regény (vagy novella) körülbelül 10—14 laphasábnyi terjedelmű legyen, amely a Temesvári Hírlap hasábjain jelenik meg először. Az irodalmi cikkelyben kifejtendő egy a Délmagyarország magyar kulturális

életét előbbremozdító program. Terjedelme 6-8 laphasáb lehet, úgy hogy legfőleg 2-3-szori egymásutánban a Temesvári Hirlap hasábjain cikksorozatként közölhető legyen. A lírai költemény közelebbi meghatározása fölösleges. A napi hírnél nem az irodalmi értékre fektetik a súlyt, hanem inkább a hír igaz voltára és érdekességére. Elegendő az adatok beküldése is, akár telefonon, akár táviratban, avagy levélben. Fő-kellék azonban, hogy a hír új legyen. A hírek minden alkalommal közöltnek a Temesvári Hirlapban és a pályázat letelte után egyszerre kerülnek a bíráló-bizottság elé. A pályázat határideje 1905. január 1. A pályázat eredményét 1905. február 5-én hirdetik ki. A pályázat bíráló bizottsága, amelyben irodalmunk több kiváló jelese vesz részt, január 1-én alakul meg.

— **A Csokonai-ünnep.** Nagy arányokban folynak az előkészületek Csokonai halála századik évfordulójának méltó megünneplésére. A Csokonai-kör az 1905. január 28-án rendezendő emlék-ünnep előrajzát még nem állapította ugyan meg, de már nyilatkoztak az irányadó irodalmi körök kitűnőségei a fővárosban is, a vidéken is, *Géresi Kálmán* elnök és *Kardos Albert* dr. titkár egyértelműen jelenthetik tehát a Csokonai-kör választmányának legközelebbi ülésén, hogy a Csokonai-ünnepre Debrecenbe jön az Akadémia, a Kisfaludy-társaság, a Petőfi-társaság és a vidéki irodalmi körök számos kiváló tagja. Az eddigi számítás szerint közel *ötven ismert nevű író* lesz együtt Debrecenben a Csokonai-ünnepen.

— **Október 6.** A kollégium ifjusága s a kereskedelmi iskola gyászünnepségein kívül ma még a következő ifjusági ünnepek lesznek.

A *róm. kath. főgimnázium ifjusága* is megünnepli a holnapi napot az alábbi műsorral:

1. Erkel: Hymusz. Éneklí a főgimnáziumi énekkar.
2. Szalay K.: Az aradi Golgothán. Szavalja *Maugner Arthur* VII. o. t.
3. Alkalmi beszédet mond *Korniss Géza* VII. o. t.
4. Lampért Géza: A nemzetes ur. Szavalja *Simanovits Andor* VI. o. t.
5. 1849. okt. 6. Irta és felolvassa *Vidovich Ernő* VIII. o. t.
6. Jókai: Az aradi vértanúk. Szavalja *Mózes A.* VIII. o. t.
7. Egressy: Szózat. Éneklí a főgimnáziumi énekkar.

Az *állami főreáliskola* önképzőköre október hatodika emlékére szombaton, 8-án az intézet tornatermében emlékűnnepélyt rendez a következő műsorral: Elnöki megnyitót mond *Spitzer Sándor* VIII. o. t. *Goldstein Jenő* VIII. o. t. szaval. Hazafias dalok, hegedűn előadja *Lókodi József* VIII. o. t. Értekezés írta és felolvassa *Kemény Ferenc* VIII. o. t. *Papp József* VII. o. t. szaval.

— **Kivándorlók torlódása Fiumében.** Fiumében annyi most a kivándorló, hogy nem képesek őket elhelyezni addig, míg hajóra szállhatnak. A polgármester a belügyminiszterhez fordult, táviratilag azt kérve, hogy a körülbelül háromezer kivándorló az éjt az államvasutak üres kocsjai-ban tölthesse.

— **A kocsiközlekedés rendezése.** A debreceni forgalom csaknem egészen a piac-utcán, a szűk Hunyadi-utcán és a Deák-Ferenc-utcán bonyolódik le. Különösen heti vásárok alkalmával oly pokoli zürzavar, oly

ádáz rendetlenség van ezeken az utcákon, hogy a kocsik néha percekre megakadnak és lehetetlen a közlekedés. Ez onnan ered, mert a kocsik közlekedését nem szabályozta eddig semmiféle rend. Tetszés szerint csára, hajsza hajtottak a rendtartásban éppen nem kiváló kocsis urak és növelték a keresztül-ka-sul járás életveszélyes zavarait a tiszteltreméltó talyigások. Most végre, mint értesülünk, véget érnek ezek a türehtetlen állapotok. *Végh Gyula* főkapitány megállapította az utcai kocsiközlekedés szigorú rendjét, mely november 1-én már életbe is lép. Üdvözljük ezt a régóta nélkülözött okos intézkedést és reméljük, hogy a közlekedési szabályok megtartását a rendőrség nemesak a vásáros külföldiektől, de a lu dicső hely-beli hőseitől, a bérkocsisoktól is erélyesen követelni fogja.

— **III. osztály a gyorsvonaton.** Neményi Ambrus, Szilágycseh országgyűlési képviselője, javaslatot készített aziránt, hogy az állam a gyorsvonatokon harmadik osztályu kocsikat is járasson. A kereskedelmi minisztériumban tanulmányozás tárgyává tették az indítványt és valószínű, hogy már a tavaszi menetrendben a gyorsvonat harmadik osztályt is hirdet.

— **A nagykölcson.** Az augusztusi közgyűlésnek a 17 milliós kölesön felvételére vonatkozó határozatát a belügyminiszter mindeddig nem intézte el. A kormányhatóság jóváhagyás hiányában a szerződés az Osztrák-Magyar Bankkal tehát még nem volt megkötendő. A halasztás jelentékeny kárt okoz a városnak, mert a konverzió létrejötté esetén a régi adóságok után a város kamatterhe csökkenne.

— **Torlódás a Csapó utcán.** A Csapó és Piac utca torkolatánál rendszeren a legnagyobb személy és kocsis közlekedés van. Itt történik a legtöbb elgázolás, bicikli elütés. Ez a hely tehát a város legveszélyesebb közlekedési központja. Tegnap délelben a *Kellemen Sándor* kocsija elütötte *Péter István* napszámot, a ki egy súlyos tele zsákot vitt a hátán. A szegény ember a térdén súlyosan megsérült, annyira, hogy az utca közepéről fel sem birt állani.

— **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnát bejelentették az alábbi haláleseteket: *Ardai Ernő* róm. kath. 10 napos. Nagy *Ibona* róm. kath. 9 napos és két halva születést.

— **Ottó királyi herceg lovassági főfelügyelő.** Ottó kir. herceget ő felsége mult esütörtökön tudvalevőleg kihallgatáson fogadta. A Hofburgból a királyi herceg a közös hadügyminisztériumba ment, hogy szolgálattételre jelentkezék. Novemberben a kir. herceg újra megkezdi katonai szolgálattát, s a N. W. Tagblatt értesülése szerint a legközelebbi előléptetések alkalmával lovassági tábornokká s Paar gróf helyébe lovassági főfelügyelővé nevezik ki. Paar grófnak más magas katonai rangot szántak.

— **A magyar kereskedők belgrádi utazása.** A magyar kereskedőket a belgrádi kereskedelmi egyesület meghívta Belgrádba. A kirándulástokt. 21., 22., és 23. napjaira tervezik, a melynek részleteit a jelentkező kereskedőkből alakult bizottság állapítja meg. A belgrádi látogatásra október 10-ig lehet jelentkezni. Ez az utazás nagy fontossággal bír, mert a közvetlen érintkezés kiválóan alkalmas kereskedelmi összeköttetések létesítésére és a már meglévők fejlesztésére.

— **Órák a pályaudvaron.** Több ízben sürgettük már, hogy a debreceni remek pályaudvar egyetlen, de felette kirívó hiányát az utazó közönség érdekében mielőbb pótolják. A pályaudvaron ugyanis sem az

előcsarnokban, sem a perronon nincs óra. Most arról értesülünk, hogy ez a kellemetlen hiány legközelebb már megszűnik. Vilamos órákat állítanak fel az előcsarnokban, a várótermekben, az étkezőkben és a perronon.

— **A „Karlás.”** helyi élclap legújabb számából:

Kossuth Lajost leleplezték a nánásiak. Kossuth Ferenc meg az új pártot leplezte le.

A tanács ki akarja bővíttetni a közgyűlési termet a városházán, hogy elférhessenek benne a jog- és pénzügyi bizottság üléseire megjelent tagok.

Makónak nem jót tett sem a debreceni kolbász, se a szegedi tarhonya. Most a kolozsvári káposztára kapott étvágyat.

Márton Imre az októberi közgyűlésen kesszül meginterpellálni Kovács József polgármestert, hogy miért nem Debrecenben állították föl a nánási Kossuth-szobrot.

Jellemszínész a tudásod
Lehet akár kitenec tonna.
Mégis többet nyom a latban
Egy kis könnyű primadonna.

— No, sógor, már megint új adón törí a fejít a város.

— Osztan mi nem került még ebek hamincadjárja?

— Hát a macskatalpu vaskarika.

— A gumi lú?

— Az a! Arrul is leszedik a bürt és mindenk vele cipeli ezentul az adószámot.

— **Miniszteri tisztvelők a vidéken.**

A minisztérium gyakornokait és tisztviselőit ezentul gyakorlati kiképzés céljából kiküldik legalább egy évre a községi, járási, városi és vármegyei közigazgatási hatóságokhoz. Ezek a praktikánsok továbbra is a belügyminisztérium státusában maradnak, csak szolgálattételre osztják be egy időre a helyi közigazgatási hatósághoz, hogy az ottani ügyek vitelével közvetlenül megismerkedjenek és a közigazgatás minden ágában gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek.

— **Egy zsebkendő — két loért.** A szegény napi krónikás is szívesen kötne ilyen üzletet, ha akadna valaki, aki bele menne. *Miklósi Márton* gazdálkodó a *Gerébi tanyán* 2 lovát felügyelet nélkül hagyta a *Pataki György* földjén, a hol a két lo 30 kor. kárt okozott. Pataki elfogta a lovakat s csak zálog ellenében adta ki Miklósinak. Miklósi hosszas huzavona után adott is egy zálogot — egy szennyes zsebkendőt. A zsebkendőt most a bűnügyi osztályon akták közt rejtegetik, mint bűnjelet.

— **Az inas panasza.** *Gáti Lajos* eszmadta inas nagy sirás-rivás közt panaszolta tegnap a rendőrségen, hogy a gazdájja *Szücs Lajos* mester megverte. A jóképű gyerek megmutogatta a lábszij nyomait, a mely ugyancsak sok kékes-zöld foltot hagyott a hátán. Az orvosi látletet s a feljelentés alapján megfogják büntetni az ember-telen eszmadtiát.

— **Talált tárgyak.** E hónap 2-án egy kendő, 3-án pedig egy kötél találtatott. Az igazolt tulajdonosok átvehetik a rendőrfőkapitányság bűnügyi osztályánál.

— **A betegsegítő-pénztárak utalványa.** A különböző betegsegítő-pénztárak alapszabályaikban kimondották, hogy csak akkor fizetik beteg tagjuk helyett a közházi költséget, ha a beteg az ő utalványukkal megy a kórházba. Ha azután valamelyik tag a kórházba akar menni, a pénztár a legkülönbözőbb kifogásokkal tagadja meg az utalvány kiadását. A belügyminiszter most körrendeletben fölhívta a tanácsot, hogy utalványa a pénztárak működését ellenőrző elsőfoku iparhatóságot, hogy ha megtudja, hogy valamelyik pénztár a jelentkező tagnak a

kórházba való fölvetelhez szükséges utalvány kiadását alapos ok nélkül megtagadja, a beteget utalvány nélkül utasítja a kórházba, vagy az utalványok kiadását, meg nem engedett módon korlátozza, az illető pénztár vezetőjét minden esetben kétszáz koronával bünteti meg.

— **x Egészségünk biztosításához** okvetlen szükséges, hogy táplálékunkat teljes mértékben élvezzük, miáltal a test erősödik és elég ellentálló képességet nyer arra, hogy a betegségeket okozó befolyásoknak helyt állhasson. Csak a fogaknak célszerű tisztítása és gondos szájápolás által való épségben tartása teszi lehetővé, hogy a táplálékot a megemészthetőségre annyira előkészíthessük, hogy az teljesen asszimilálódhassék. Rendszeres ápolás, a fogaknak reggel és este való tisztítása egy kitűnőnek elismert fogtisztító szerrel, mint pl. a Sarg-féle Kalodont, fentieknél fogva mindenkinő a legjobban ajánlható.

— **Fix fizetéssel** és jutallal egy új nagyszabású mű terjesztésére jó megjelenésű utazókat keresünk. Kazinczy könyvkereskedő rt. Debrecen József-királyi-herceg u. 8.

— **x LETZTER JÓZSEF** fényképészet, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

— **Divat értesítő.** A hölgy közönség szíves figyelmét felhívom a raktáramra megérkezett legszebb újdonságokra, Angol, francia és belföldi gyapjú ruha szövetek, Costümm selyem posztók, bluse selymekből minden finomságban dus választék. Női és gyermekfelöltök valamint valódi szőrme árukból nagy raktár. Női ruha készítése műtermemben elsőrendű művészeti és angol szabók által a legegészségesebb Costümmök, séta és alkalmi ruhák a legkényesebb izlésnek megfelelőleg gyorsan készülnek. Kiváló tisztelettel Zádor Lajos divatterme.

— **Valódi amerikai férfi cipők egyedüli raktára Feketénél.**

— **x Legjobb szabású férfi divat ingek 1 frt. 75 kr. és 2 frt. 2 50 Feketénél.**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glyocerin
a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi
Mindenütt kapható.
Glycerin szappan
Agy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Schandlbauer stb. . . állta legjobb eredménnyelhasznált.

Apró történetek.

Vakok intézete.

Van Budapesten egy klub, amelynek csaknem kizárólag férfiak a tagjai. Férfiak, akikről itt-ott mosolygva suttojják, hogy ők kártyáznak ugyan, de a feleségeik csalnak. Mindenki tud valamit, csak ők: a férfiak nem. Nem hallanak, nem látnak . . .

Egyszer aztán egy elmés ur azt írta a klub táblája alá:

Vakok intézete

A klubtagok találgatják a felírás értelmét, de nem tudják megfejteni a — vakok.

A kis művelt.

Eppingernek és Kleinnak egymás mellett volt az üzletük. Eppingernek valami címre volt szüksége, átküldte tehát a könyvelőjét a sematizmusért Kleinhoz.

— Alászolgája Klein ur! Tisztelteti a főnök ur és azt kérdezteti: megvan-e még a sematizmasa.

— Köszönöm Eppinger ur szíves kérdését — izentette Klein — de már nincs sematizmusom, Trencsén-Teplicen kigyógyították.

Görbe orrok.

A Cyrano de Bergerac budapesti előadásán tegnap is egészen zsufolt volt a nézőtér. Tele ház gyönyörködött a nagyorru költő történetében. A hallgatóság körében azonban nagyszámban voltak képviselve a Cyranoorru polgártársak. Ez nem kerülte el egy földszinten ülő, zionellenes gentlemén figyelmét, aki több ízben felhívta szomszédja figyelmét a különböző orrok merész görbületeire.

Előttük egy olyan ur volt, akit a legmerészebb fantázia sem ruházhatott volna fel pisze jelzővel. Eleintén fészkelődött a helyén, azután a sűrű megjegyzések hallatára hátra fordult az orrok ellen szónokló urhoz.

— Hallja kérem! Mi köze magának a mi orrainkhoz? Talán bizony maga *orrmány-biztos!*?

Az ügyes kereskedő.

Az orosz-japán háborúról beszélgetett két börze ügynök. Megvitatták az esélyeket, hogy és miként alakulhat majd a helyzet. Beszédükben azt mondja az egyik:

— Tudja barátom ki a világ legügyesebb kereskedője?

— Kicsoda? — kérdi a másik.

— Stösszel, a port-arturi parancsnok.

— Stösszel! Miért?

— Mert neki megy a legrosszabbul és se adja föl az üzletét.

A japán-orosz háború.

Stösszel kiáltványa.

London, október 5.

Stösszel tábornoknak Csifuból ideküldött hivatalos jelentése megerősíti azt a hírt, hogy szeptember 23-án visszaverték Port-Artur elől a japán támadást. Stösszel tábornok ezután a következő kiáltványt bocsátotta ki:

„Dicsőség és hála legyen az istennek! Dicsőség hősi katonáinknak! Dicsőség Illmann, Sychaw és Pogorszki, minden hőstünk fejére! Dicsőség tisztjeinknek s különösen vitéz önkénteseinknek, akik elűzték az ellenséget s vérében gázoltak! Az isten megengedte, hogy visszaverjük az ellenségeinket. Áldott legyen a szent neve!

Földalatti ut Port-Arturba.

London, október 5.

A „Daily Telegraph“-nak jelentik Nagasakiból, hogy a japánok szeptember 24-én befejezték a Port-Arturba vezető földalatti alagut fúrását. — További részletek ismeretlenek.

Meddig tart a háború?

Páris, október 5.

A „Petit Parisien“ közli pétervári tudósítójának Moulin tábornokkal, az ottani francia nagykövetség katonai attaséjával folytatott beszélgetését. Az attasé többek között is a háború valószínű időtartamáról nyilatkozott. Az esetre, ha a háború rendes lefolyású lesz, legalább két évig fog tartani. A háborút nem lehet semmiképpen sem valamely időpontban megállapítani, mert az oroszoknak nincsen szándékuk bárminő intervenciónak sem helyt adni.

Orosz katonaszökevények.

Budapest, október 5.

Naponta érkeznek jelentések arról, hogy az orosz katonaszökevények nagy tömegben szöknek át a határon és a romániai határmenti hatóságok elfogják őket. A szerencsétlen embereket kiutasítják és a magyar határra viszik. Teljesen vagyontalanok és többnyire tul vannak a harmincadik életévükön. Arra a kérdésre, hogy miért lettek katonaszökevények, azt felelik, hogy háboru nagyon népszerűtlen és nagy visszatérést kelt, hogy a harcok állandó sereg az országban marad, míg a tartalékosokat, akik családapák és már idősebb emberek, a távoli harcra szállítják. A szökevények közt egy hadnagy is volt, aki azonban azt állította, hogy ő politikai magatartásának az áldozata. A menekültek borzasztó dolgokat mondanak el arról, mily nagy a szükség és nyomor. A román kormány intézkedésére szigorúbb felügyelet alá helyezték a határt, hogy megakadályozzák a katonaszökevényeknek a román területre való szökését. A szökevényeknek a határon való átsegítése valószínűsítetté vált. Így megtörtént az, hogy a csempészek több szökevénytől minden pénzüket elcsalták azzal a hitegetéssel, hogy átsegítik őket a határon. E célból elbujtatták a szerencsétleneket, de érdekükben mitsem tettek és étlén, szomjan, teljes kimerültségben találtak rájuk. A szökevények egybehangzólag mondják, hogy Besszariában a mozgósítás leirhatlan gyászt keltett és a tartományban rettenetes az éhínség.

Csifu, okt. 5.

Port-Arthurnál tegnap nagy tengeri vihar dühöngött, mely nagy kárt tett a hajókban.

London, okt. 5.

Az orosz csapatok Taolintunnál összeköttek a japán csapatokkal. Az oroszok a japánokat visszavonulásra készítették.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Okt. 6. Alkalmi költemény. Annuska, vigjáték B. bérlet.

Okt. 7. A mikádó, daljáték. C. bérlet.

Okt. 8. Eleven ördög, daljáték. A. bérlet.

Okt. 9. d. u. Katalin, daljáték, este Bizánc, színmű. (Előszőr.)

* **Bizáncz.** Vasárnap mutatja be a színtársulat Herczeg Ferenc legújabb darabját, Bizánc-ot. Rendkívül érdekes, a korfésztésben mesteri alkotása ez a népszerű írónak. Mindenesetre oly irodalmi esemény a Bizánc színpadi bemutatása, melyre az igazán művelt, jó izlésű közönség figyelmét örömmel felhívhatjuk. A magyar levegőjű, édes, bájos Gárdonyi játék, az Annuska után a Bizánc: ez oly gazdaság a színpadunkon, melynek fénye reméljük el fogja feledtetni az énekes darabok és énekes személyzet kopott, ócska szürkeségeit.

* **A mikádó.** Mostanában, immár egy esztendő óta, a diadalmas japánok a világesemények hősei, a kikirol nem szünik meg a sokszor csodálatos mesemondás. Ez az alkalmság újra felszínre vetette a néhány évvel ezelőtt óriási tetszést aratott Mikádó című szép zenéjű daljátékot. A mi színházunkban holnap elevenítik fel ezt a daljátékot, melyben az igazi nagy énekesnők annyi nevezetes dicsőséget arattak.

TÁVIRATOK.

A drágaság a képviselőházban.

Budapest, okt. 5. A képviselőházhoz a szünet alatt 54 kérvény érkezett. A legtöbb sürgős intézkedést kér az élelmiszerek mesterséges drágítása ellen.

Lujza hercegnő ügye.

Budapest, okt. 5. A képviselőház keddi ülésének napirendje előtt Polonyi Géza felszólal Koburg Lujza hercegnő ügyében, a mely a függetlenségi párt hétfői értekezletén is szóba került.

A hadügyminiszterium panaszja.

Budapest, okt. 5. A bíróság Divald Károly fényképész, aki Freisinger Mór megrendelésére a komáromi várhoz tartozó monostori erődítményről képes levelezőlapokat készített, a belügyminiszterium panaszára tartott esküdtszéki főtárgyaláson az esküdtek meghallgatása nélkül elévülés címen felmentette.

Csődbe jutott zeneművész.

Bécs, okt. 5. Strauss Ede híres osztrák zeneköltőt és karmestert, az udvari hangversenyek dirigensét, vétkes bukásért a törvényszék vád alá helyezte. A passzívák 150,000 koronára rugnak.

Egy orosz ezredes halála.

Temesvár, okt. 5. Kolarovics Zorka temesvári lakos Pétervárról hivatalos értesítést kapott, hogy bátyja Kolarovics Pál orosz alezredes, ki Liaojangnál súlyosan megsebesült, az ottani táborigorban meghalt. Kolarovics 14 éves korában került Oroszországba nagybátyjához, ahol katonai iskolát végzett.

Törvénykezés.

§ Kávémérők perledése. Minden ember a munkájához szükséges eszközökhöz folyamodik leghamarabb, ha hirtelen haragjában ütni akar. Ha özv. Novák Józsefnek kőműves volna, hát a malteros kanalat vágta volna Jancsó Juliánához 1900 okt. 10-én, a mikor a Degenfeldtéri kávémérésükben összevesztek. Mivel azonban nem kőműves hanem kávé, így hát nyakon öntötte Jancsó Juliánát — forró tejjel. Tegnap tárgyalta a debreceni törvényszék Kerekes János bíróelnöklete s Tatay Ferenc és Tóth Aurél szavazóbirák közreműködésével. Ügyészi teendőket Dr. Udvarhelyi Dezső végezte. Jegyző Rózsa Lenci. A vádlottat Dr. Lippe Zsigmond ügyvéd védte, a panaszost pedig Dr. Osváth Ferenc ügyvéd képviselte.

Novák Ferencet a törvényszék 8 napi fogaizra ítélte s a felmerült költségek megfizetésére. A bőbeszédű tejes néni fellebezett.

§ Meglopta a lakótársát. Szatmári Lajos hírhedt lump alak együtt lakott Nagy Lajos barátjával. Szatmári 1903. dec. 14. éjjel hazament, kilopta alvó barátja zsebéből annak összes pénzét és értékeit s visszatérve a mulató helyekre, elmulatta. A törvényszék Szatmárit, a ki már több ízben volt lopásért becsukva, 8 hónapi börtönre ítélte, mint visszaeső bűnöst.

Városi színház.**Csütörtökön, október 6-án.**

„B” bérlet.

Alkalmi költemény. Szavalja: Palágyi Lajos.

Negyedszer:

ANNUSKA.

Vigjáték 3 felvonásban. — Irtá: Gardonyi Géza

SZEREPLŐK:

Nagyistván Péter, földbirtokos — Sebestyén
Anna, felesége — Arday Ida.
Annuska, leányuk — Szabó Irma.
Prépost, Nagyistván testvérbátyja — Szilágyi.
Sári, Annuska barátja — Hahnel Aranka.
Balogh Miklós, földbirtokos — Iványi.
Tétény földbirt. Miklós nevelőapja — Faragó.
Vas Imre, tanító — Csontos.

Plébános	Csiky
János, kolduló barát	Krémer.
Főasszony	Püspöki Rózi.
Holdován	Nagy János.
Jegyző	R. Nagy Gyula
Körorvos	Terkos.
Lukács, szabó	Virágháti

Kezdeté 7 és fél órakor.**Nagy raktár.**

• Szőnyeg, •
• Függöny, •
• Butorszövet, •
• Linoleum, •
• Bőrvászon, •
Ágy és Asztalterítő,
Flannel takaró,
• Pokróc, •
Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.**Magy. kir. államvasutak Igazgatóság.**

108460—1904. A.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1905 évi január hó 1-től 1909 évi végéig szükséges pályafentartási és műhelyi szerszámok és eszközökre, csákányok, lapátok, ásók, furók, taligák, szénkosarak, ráspolyok, reszelők, fűrészek, vasgereblyék, szalagmértekek, lámpaollók, papirollók és bádogvágó ollók, gyaluk, gyaluvasak, üveg- vágó gyémántok, lakatok, tentatartók, jelző zászlók, kendertárcák, fehérneműek kátrányozott vonatjelző zsinetek, köszőrűkövek, jelzősípok, bádogos munkák, u. m. lámpások, kannák, tűzoltó és vízvedrek, durranó gyutacs-szelencék, jelzőtárcák, szelencék stb. továbbá vasalt emelő rudak, tüzi-csáklyák, összehajlítható mérőpálcák székek, altiszti karkötők, irattáskák, kalauzkürtök, irodalámpák, kalauzkürt-zsinórok, kefeneműek hőmérők, kavicsrostélyok stb. iparnemenként csoportosítva ezen nyilvános pályázatot hirdet. Ezen tárgyak szállítására a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 12229—96. sz. általános és az egyes tárgyakra nézve fennálló különleges szállítási feltételek, rajzok és minták mérvadók és kötelezők. Az említett feltételek, szabványrajzok és határozmányok, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás és az egy évi mennyiséget feltüntető ajánlati űrlapok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési (A. III.) szakosztályánál, Bpest, Andrassy-ut 73 szám II. emelet 46 ajtó, a minták pedig a bpest józsefvárosi állomáson levő központi szertárban, a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok

az igazgatóság nyomtatvány, — illetve tervtárából, a megszabott árak lefizetése mellett; a pályázati részletes feltételek és az ajánlati űrlapok 1—1 példánya pedig az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhetők.

A pályázati felhívás teljes szövege valamint az egy évi mennyiséget feltüntető ajánlati űrlapok ezenkívül valamennyi vidéken székelő üzletvezetőség-nél és valamennyi hazai és horvát-szlavonországi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket, szabványrajzokat és mintákat ismeri és kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlatok kizárólag e célra készült és az igazgatóság anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál 1—1 példányban ingyen kapható űrlapon állítandók ki.

Ugyanott megtudhatók a szállításra vonatkozó közelebbi módozatok.

Az aláírt és ivenként egy koronás m. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok az ivenként 30 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési (A. III.) szakosztályához címezve legkésőbb 1904. évi október 27-én délelőtt 12 óráig benyújtandók illetve ott átadandók vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat külső borítékára világosan rávezetendő: „Ajánlat 108460—904. számhoz leltári tárgyak szállítására.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. é. október hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál leteendő.

Nyertes szállító ezen bánatpénzt 10 százalék óvadékra tartozik kiegészíteni.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan felemlítendő, a letett bánatpénzről szóló letéti-jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Budapest, 1904. évi szeptember hóban.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Mechanikus kötődék

vegyék legjobb

gyapot és gyaju pamutokat,
egyedül az első pamutgyárnál:Brosche & Richter Reichenberg i. B.
Mintalapok készséggel ingyen küldetnek.
egyedüli képviselő magyarhonbanErdelyi Soma Budapest VII.
Dohány utca 47.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatlyu szabad gyógyszerárban.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11	12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé —	d. u.	3	56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé —	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27
Csak Szatmárig — — —	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	12	19
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérről — — —	reggel	5	44
m. á. vasutól	reggel	8	09
vásártérről — — —	reggel	8	16
H.-Böszörmény	d. e.	11	07
m. á. vasutól	d. e.	11	16
vásártérről — — —	d. u.	4	25
B.-Sz.-Mihály	d. u.	4	38
felé	d. u.	12	11
m. á. vasutól	d. u.	12	21
vásártérről — — —	este	6	46
m. á. vasutól	este	6	53
vásártérről — — —	reggel	4	36
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	06
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	23
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	31
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	35

Bpestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 26 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felől —	este	6	41	
Budapest—N.-varad felől gy. v.	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5	10	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	11	37	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	3	55	
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	31	
Szatmár felől — — —	este	6	40	
Csak Szatmárról — — —	reggel	8	30	
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	11	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	7	50	
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	3	48	
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	7	33	
vásártérre — — —	reggel	7	40	
mávasuthoz — — —	d. e.	11	22	
vásártérre — — —	este	11	06	
B.-Sz.-Mihály	este	6	12	
mávasuthoz — — —	este	6	51	
H.-Böszörmény	este	9	57	
felől	vásártérre —	d. u.	8	46
mávasuthoz — — —	d. u.	1	52	
vásártérre — — —	d. u.	3	28	
mávasuthoz — — —	d. u.	3	34	
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	5	35	
F.-Abony felől mávasuthoz —	d. u.	5	45	
O.-Kócs—Polgár felől vás. térre	reggel	7	44	
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3	13	

Magy. kir. államvasutak üzletvezetőség
Debrecenben.

24433. szám.

II. 1904.

Pályázati Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Ungvár állomásán létesítendő új magasépítmények előállítására tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok legkésőbb 1904. évi október hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók. Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A létesítendő magasépítmények a következők:

- 1.) Aruraktár irodapáholyokkal 840 m-2, alapterülettel.
- 2.) A meglevő nyílt rakodónak 24 méterrel való meghosszabbítása és átalakítása.
- 3.) Szabványos gabonaszín 165 m-2, alapterülettel.
- 4.) Ágyurakodó 80 m. hosszú.
- 5.) Két drb. tisztítógödör és daruakra.
- 6.) Kéttartányu vízállomási épület szabványos vízállomási kuttal.
- 7.) Hatrekeszes szénraktár 314 m-2.
- 8.) Szabadon álló munkás árnyékszék.

9.) Két drb. szabványos őrbódé, Az épületek tervei, a szerződési tervezet és a feltét füzetek 1904. október 5-től kezdve a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában, valamint ungvári osztálymérnök-ségünk hivatalos helyiségeiben a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és ajánlati költség-számítás 2 koronaért megszerzhetők.

Az ajánlatok boritikai a következő felirással látandók el. „Ajánlat az Ungvár állomásán létesítendő magasépítmények előállítására.

Bánatpénz fejében legkésőbb 1904. évi október hó 25-én délelőtti 11 óráig 4000 azaz Négyezer korona teendő le készpénzben vagy állami le tétekre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség gyűjpenztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladható értékben fogadhatnak el.

Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik)

774. v. k. szám. II. — 1904.

Arverési hirdetmény.

Debrecen, kir. jbiróságnak V. 594—1903 számú végzése folytán közhirre tétetik, miniszter Tasbay József részére Deiszner Márih Debreceni lakos tól 159 kor. fill. tőke, ennek 1904. évi február hó 1 napjától számítandó 6 százaléknak kamatai és eddig összesen 94 kor. 52 fill. perköltség erejéig a fizetett összeg betudásával 1904. évi febr. hó 29-én bíróilag le felül foglalt és 72 kor. fillerre becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. évi október hó 13-án délelőtti 11 órakor kezdetét veendő és Debrecen, Erzsébet-ut 59. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1904. évi Szeptember hó 27-én.

Bódogh Zs.

A nagyérdemü közönség

saját érdeke kívánja

hogy arany, ékszer-, ezüst- és óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerésznél fedozze
DEBRECEN, Piac-utca 24. szám.

Ki a

tartósságért és finomságért kezességet vállal.

Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban
óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Saját óra és ékszer javítási műhely.

A legjobb arc- SERAIL-ARCZKENŐCS,

széplítő szer a mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor három színben, fehér, rózsás és krém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

Nem látta még? Koch Testvérek, debreceni fióküzletét?

Koch Testvérek
Piac-utca 15. Csanakház.

Okvetlen fáradjon el oda, mielőtt téli ruha szükségleteit fedezné. — Óriási választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig nagyon jutányosan lehet férfi-, fiu és leányka gyermek-ruhát Tulkövetelés kizárva. — Szigoruan szabott árak.

Mértékrendelések különös gonddal készülnek és a legkényesebb igényeket elégitik ki.

A gázkandallóval való fűtés

■ a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, ■

■ nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt, disziti a lakást, ■

NEM DRÁGÁBB A FATÜZELÉSBNÉL.

Berendezése megrendelhető a légszeszgyárnál.

Védjegy:
Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár.

Női cugos cipő 240
frt

Női fűzős cipő, fe-
kete és szines 280
frt

Női gombos cipő 3
frt

Női fűzős cipő Box-
Calf gombos 4 375
frt

Férfi cugos cipő bo-
ritott és sima 260
frt

Férfi hegymászó
cipő 3
frt

Férfi cugos, Box
fűzős 4.50 425
frt

Női gombos cipő ne-
mezből bőrborítással 2
frt

Női fűzős cipő erős és
tartós bőrből, meleg
béléssel 3
frt

Női nemez félcipő
sarokkal 1
frt

Férfi nemez félcipő
sarokkal 120
frt

Igen tartós posztó és
oroszlakk cugoscipő
duplatalppal 4 75
frt

Fűzős cipők leány-
kák részére 160
frt

Gombos cipők leány-
kák részére 2
frt

Fekete és szines, fűzős v. gom-
bos gyermek cipők 90 krtól feljebb.

Szines Mikado cipő,
gyermek, nők és fér-
fiak részére 50 kr.-tól
t.-ig

TURUL ■ cipőgyár ■
részvénytársaság
■ központi ■
főraktár: Debrecen, csak
Piac-utca 50. szám.

